

5. postní Judica; Jan 8,51-58; 29. 3. 2020

Milé sestry a bratři, zdravíme vás ze salvátorského kostela, odkud po dobu karantény připravujeme bohoslužby prostřednictvím internetu. Vítám vás u poslechu bohoslužeb na 5. neděli postní. Nese název JUDICA. Dopoz mi k právu

In: Dopomoz mi, Bože, k právu, ujmí se mého sporu, dej mi vyváznout před bezbožným národem, před člověkem záluďným a podlým! Tys přece moje zástita, Bože. Proč zanevřel jsi na mě, proč stále chodit mám zármutkem sklíčen v sevření nepřítelů?

Sešli své světlo a svoji věrnost; ty ať mě vedou, ty ať mě přivedou k tvé svaté hoře, k příbytku tvému, a já tam přistoupím k božimu oltáři, k Bohu, zdroji své jásavé radosti, a hrou na citaru ti budu vzdávat chválu, Bože, můj Bože! Proč se tak trpce rmoutíš, má duše, proč ve mně úzkostně sténáš? Na Boha čekej, opět mu budu vzdávat chválu, jemu, své spáse. On je můj Bůh. (Ž 43)

Píseň 182 (Pán Bůh je síla má)

Modlitba

K tobě voláme náš Bože, náš zastánče. Obklopuje nás nejistota, úzkost, zpávy o smrti i velijakých hrozbách. Žijeme ve světě, kde se snadno prosadí svévole a vychytralost lidí mocných a kořistnických. Sami si uvědomujeme, jak někdy jednáme krátkozrace, jak álo se dokážeme zastat lidí potřebných. Jak jsme teď krátcí na hrozbu, která poletuje kolem, jak snadno se může rozšířit nedůvěra. O to víc voláme po tvém zastání. Po sporavednosti, která se ujímá slabých a potřebných. Věříme, že ji potkáváme v příběhu Ježíšově. Jím nás oslov, jím se nás zastaň. Pane, smiluj se.

Evangelijní čtení na 5. postní: Jan 8,51-58

„Amen, amen, pravím vám, kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky.“ Židé mu řekli: „Tedy jsme poznali, že jsi posedlý! Umřel Abraham, stejně i proroci, a ty pravíš: ‚Kdo zachovává mé slovo, neokusí smrti navěky.‘ Jsi snad větší, než náš otec Abraham, který umřel? Také proroci umřeli. Co ze sebe děláš?“ Ježíš odpověděl: „Kdybych oslavoval sám sebe, má sláva by nic nebyla. Mne oslavuje můj Otec, o němž vy říkáte, že je to váš Bůh. Vy jste ho nepoznali, ale já ho znám. Kdybych řekl, že ho neznám, budu lhář jako vy. Ale znám ho a jeho slovo zachovávám. Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se.“ Židé mu řekli: „Ještě ti není padesát a viděl jsi Abrahama?“ Ježíš jim odpověděl: „Amen, amen, pravím vám, dříve než se Abraham narodil, já jsem.“

Ježíš stojí na chrámové nádvoří, a vede napínavou rozpravu. O životě, o smrti, a o tom, co má v životě takovou budoucnost, že s tím ani smrt nic nenadělá. *Bude-li se kdokoli držet mého slova, smrti neužrjí na věky*, říká. O současné epidemii se říká, že nás zastavila, abychom se ptali – čeho se držet, co má v životě skutečnou hodnotu, co má budoucnost. Tedy jsme zváni zapojit se do rozpravy, kde se právě podobná témata řeší. Je v té evangelijní scéně prostor i pro nás? A kde? Na straně Ježíše – nebo jeho odpůrců?

Potíž Janova vyprávění o Ježíši napořád působí to, že ty, kdo Ježíše prostě neberou, namítají, že je to jinak, nebo ho obviňují ze lži (klamavé propagandy), označují evangelistu jako „židy“. Je z toho cítit

zloba, s jakou o sobě dokážou mluvit partneři, když se rozcházejí. Janovo evangelium je m.j. také nechtěným dokumentem rozchodu církve a synagogy, křesťanů a židů. Pamatujme na to, abychom si příliš rychle nestoupali Ježíši po bok jako ti, kdo už stojí na straně pravdy proti lži. Na straně věřících proti ignorantům, jejichž oči zastírá závoj nevíry, nebo jsou rovnou ovládnáni nějakou Bohu nepřátelskou mocí...

Evangelista Jan rád píše scénář hovorů s Ježíšem takhle schematicky. Jednou jsou v roli tupců farizeové či židé, jindy ovšem i jeho učedníci... Aby teď bylo místo pro naše problémy, **pojďme si tam jakoby připsat svou roli**. Pojďme si tam dnes stoupnout jako ti, kdo potřebují Ježíši sdělit, jak to vidí, namítat mu, že udělali jiné zkušenosti, než říká on, a slyšet jeho oslovení... Koneckonců, Ježíš se tu dohaduje s židy, kteří mu *uvěřili*. S těmi, kdo se nechali pozvat k víře jeho příběhem.

Když jsme se teď k té diskutující skupince připojili, nejprve se rozhlédněme, **kam jsme se to dostali**: Ten hovor je veden na **nádvoří jeruzalémského chrámu**.

A jeruzalémská chrámová hora byla podle staré tradice právě tou horou, na niž vystoupal Abraham, když procházel přetěžkou zkouškou: Měl tu na Hospodinův příkaz obětovat syna Izáka. Právě tady, na této hoře se ovšem zcela překvapivě ukázalo, že Bůh Abrahamův nechce lidskou oběť, vždyť tu sám ukázal na beránka obětního...

V bibli se chrámu říká také „dům Boží“. Je to místo, které Bůh vyvolil, aby mu tu společenství víry sloužilo, v důvěře, že on je nablízku. Tady jste u mne doma. Ne kvůli tomu, že to je posvátné místo, ale protože vás k sobě domů zvu. A to ujištění *jste u mne doma* i pozvání u *Boha je pro vás otevřeno*, to bylo hodně nahlas a hodně jednoznačně slyšet právě od Ježíše. Zdůrazňoval přitom – což je aktuální právě dnes – že ta blízkost není vázána na tu jeruzalémskou (či jakoukoli jinou) budovu – ale můžeme ji očekávat tam, kde zní jeho slovo. Evangelium. Právě tím budil víru, že Boží domov může být docela nablízku.

Tady teď stojíme, obklopeni Ježíšovými slovy, i příběhy z té hory. Tady stojíme, a posloucháme, jak Ježíš říká: *Bude-li se kdokoli držet mého slova, smrti neužrjí na věky*.

Je to zaslíbení, je to pozvání. A dá se mu hodně lehce namítat. Nemusíme myslet jen na zkušenosti těchto týdnů, kdy se po světě tak sebejistě rozlézá smrt a strach. Stačí přizvat všechny své špatné zkušenosti, čím člověk věří déle, tím jich má víc... Copak nám epidemie nemilosrdně nepřipomíná, nač ani jako Kristovi učedníci nestačíme? Copak se v životě nedaří nejlíp těm, kdo se vždycky dokážou zařídit podle toho, jak to zrovna chodí? Copak se, Ježíši, už někde podařilo natrvalo zvítězit lásce nad

nenávisť? Copak si, Ježíši, s těmi tvými slovy každou chvíli nenabijeme ústa? Copak si v tomto světě i v lidských srdcích daleko rychleji nezíská místo strach? A copak si stejně každého nakonec nevezme smrt?

Námitek, podložených konkrétními, často velice bolavými zkušenostmi, by tu opravdu bylo víc než dost. A ve světle těch námitek se Ježíš svým oponentům jeví – jako svůdce: Snaží se zaujmout lákavými hesly, strhnout za sebou davy, a odvést je do záhuby, jak krysař který svůdnou hrou na flétnu odvádí ve známé bajce zástupy.

A oponenti mají navíc docela zbožný argument: Copak jsi, Ježíši, větší persona než praotec Abraham? **Koho to ze sebe děláš?** Mluvíš líbivě jako svůdce, tvá řeč je nebezpečná jak krysařova flétna... Abraham umřel, proroci umřeli, nikdo se nevyhnul setkání se smrtí. Setkání s tou, která nakonec bere všechno. V Itálii už skladují rakve i v kostelech...

Čím podloží Ježíš svou důvěryhodnost? Čím dokáže, že je víc než Abraham? Ježíš na tom chrámovém nádvoří odpovídá jinak. Nezačne vytahovat z rukávu zázračné trumfy jako důkaz, že on je ten pravý. Jeho odpověď říká něco jiného: Je-li mezi někým jasná spojnice - jestli někdo ví – k jakému očekávání zve Hospodin - jestli lze v nějakém příběhu vystihnout, jak je to se smrtí a s životem - a jestli lze v nějakém příběhu vystihnout, jak se Bůh stává člověku domovem, tak je to v příběhu Abrahama, a v příběhu mém. *Prvé než byl Abraham, já jsem.*

Když v Ježíšově bibli zní Boží „JSEM“, zní v tom přece **jsem – budu – s tebou**. Abraham kdysi na téhle hoře zajásal – když zjistil, že mělo smysl zůstat věrný Božimu oslovení, vydržet ve zkoušce. A **že Hospodin byl s ním tak – že byl o krok dál než jeho vlastní víra**. Abraham na této hoře zajásal, když zjistil, že ochota dát všechno, co má, neúští do nicoty, do smrti – ale k novému začátku.

A Abraham jako by dohlédl k mému příběhu, jako bychom se s Abrahamem napříč časy uviděli a pozdravili... , říká Ježíš.

O těch, kdo oslavili „abrahamoviny“ se říká: *Viděl/a Abrahama*. Cože, diví se oponenti: Vždyť ti ještě není padesát, a viděl jsi Abrahama? Ježíš se, jak známo, padesátin nedožil. Jak může „vidět Abrahama“?

Abraham na této hoře **zajásal jako ten, kdo zahlédl můj den**, odpovídá Ježíš. Den Abrahamova rozpoznání, že je všechno jinak, než se dosud jevílo, nese stejné označení jako den překvapivého vítězství Ježíšova. *Třetího dne* se Abrahamovi ukázalo, že Hospodin není nelítostný osud, který si s námi pohrává – ale že nám budoucnost otevírá jako překvapivý dar. A třetího dne se na Ježíši ukázalo, že poslední slovo nemá ani smrt.

Kým se Ježíš dělá? Tím, kým ho o velikonocích

učinil Otec: Okusil smrt – ale bylo mu dáno uzříti, že smrt není na věky. Že lidská nenávisť nezvítězí nad Boží láskou. Že Bůh je – navzdor zkušenostem a výhledům – o krok napřed. Tak si tady na chrámové hoře podávají ruce Ježíš a Abraham. Ale místem Ježíšovy smrti nebude nakonec hora chrámová, ale hora bezbožná. Necírkevní, neposvátná – skrz naskrz profánní. Hora Lebek, Golgota, místo popravič. Tady, daleko od chrámu, za hradbami svatého města Ježíš přinese dobrovolně sám sebe jako oběť. Aby se právě **až třetího dne ukázalo – že službu, věrnost a lásku tohoto popraveného nepřemůže ani smrt.**

Nám, co se k té debatě připlétli, a mohli v ní uplatnit své otázky a námítky, se už před velikonocemi vyřizuje: Čtete si i ty příběhy o Abrahamovi jako příběhy toho Boha, jehož blízkost potkáváte kolem Ježíše. *Držte se toho slova – jako slova i proti smrti*. Poslouchejte je s důvěrou, že i když zní křik a halas nesčetných špatných a hořkých lidských zkušeností, přece má cenu věřit hlasu, který zval a překvapoval Abrahama a který ztělesňoval Ježíš. Poslouchejte je jako blízkost pokoje, který vyháňá z lidských srdcí strach a vysvobozuje z pocitu, že naše životní úsilí nic neznamená. Poslouchejte je jako ujištění, že člověk nemusí své postoje měnit podle hesla, kam vítr tam pláští, ale že může následovat Ježíše. Včas i nevdas.

Poslouchejte je s důvěrou, že Ježíšův příběh se pro nás stává Božím domovem. Blízkostí Boha, který dává zahlédnout, však ona láska nad nenávisť vítězí a natrvalo zvítězí. Však tu na světě nejste jen proto, aby si vás nakonec vzala smrt, ale abyste poznali blízkost Boha, u něhož máme domov. AMEN

Píseň Sv 396 (Zněl pláč)

Ohlášky: V neděli 29.3. v 10,00 na ČT 2 bohoslužby ve syn. seniorem Danielem Ženatým. Sbíрка – formou příspěvků na sborový účet.

Přímluvy

Za ty, kdo bloudí světem bez lásky. Kdo kvůli ohrožení zůstali vzdáleni domovu – a kdo zůstali bez domova. Za vztahy, ohrožené napětím ponorkové nemoci, konflikty, domácím dusnem. Za lidi křehké, kterým epidemická hrozba zhoršila stav těla i duše. Za ty, kdo se topí v nejistotě. Za za vytrvalost a sílu a odvalu pro lékaře a sestry, policisty, prodavače, pošťáky – a všechny další, kdo umožňují chod společnosti a napomáhají tomu, aby se nešířila panika. Za lidi, kteří i navzdor této zátěži hledají příležitost kde pomoci. Ať zjišťují, že jakákoli pomoc má smysl a dobrou budoucnost u tebe. Za lidi, kteří žijí za hranicemi této země, o nichž se nám nedostává informací. Nedovol, abychom – zatím uchránění hrozby umírání ve velkém – mysleli jen na sebe. V pauze pro tichou modlitbu svěřme teď lidi a problémy osobně nám ležící na srdci. „...“

Otče náš

Požehnání J 14,27 Pokoj zanechávám vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám. Neruč se srdce vaše, ani nestrachuj. Amen